

Demà passat

(ALDC, III, 640. *Demà passat*)

Per al 'dia següent a demà' tenim diversos significants que prenen formes sintagmàtiques transparents: el Principat ha generalitzat *demà passat* (que ja apareix en el *Tirant*), mentre que la faixa que envolta aquesta isoglossa, juntament amb el mall. i l'eiv., s'ha inclinat per la forma invertida, *passat demà*, amb poca doc. antiga (Figuera, 1840). El val. i una part del tort. usen *despús-demà* (var. *despós-demà* 140, *despús-deman* 100), amb el primer element que és una reducció de *después* (< *despuix* < *DES POSTIUS, var. del llat. POSTEA per analogia amb LONGIUS, LAXIUS i altres adjectius en -IUS), mot que ja es troba en el val. J. Esteve (1489). A causa del desús del seu primer component, des de finals de l'edat mitjana, i de les seves substitucions, hem tingut l'alg. *després de demà* 85 (*après-demà* 9 és calc del fr. *après-*

demain) i la forma forana *después-demà* (var. *después de demà* 92; *dempués-demà* 115, 136, per encreuament amb *emprés*; *dispués-demà* 131, 134, 142, per canvi de prefix). En *de part demà*, d'alguns punts nord-occidentals, *part* té el valor antic de 'més enllà; de l'altre costat' (cf. cast. ant. *transmañana* 'demà passat', amb el der. de TRANS 'més enllà'), present en *part damunt* o en el bal. *un dia part altre* 'en dies alterns', convertit en cat. central en *un dia per altre*. Notem el tipus *demà passat/passat demà*, estès pel Principat, Rosselló i Balears, les formes arcaïtzants *depús-demà* del val. i *de part demà* de Ribagorça i Pallars. Són mots normatius *demà passat* i *despús-demà*, des del DG₁, 1932.

